

Baccalauréat général

SUJET ZÉRO

**Enseignement de spécialité
Langues, littératures et cultures étrangères et régionales**

CATALAN

Durée de l'épreuve : **3 heures 30**

*L'usage du dictionnaire unilingue non encyclopédique est autorisé.
La calculatrice n'est pas autorisée.*

Dès que ce sujet vous est remis, assurez-vous qu'il est complet.
Ce sujet comporte 9 pages numérotées de 1/9 à 9/9.

**Le candidat traite au choix le sujet 1 ou le sujet 2.
Il précisera sur la copie le numéro du sujet choisi.**

Répartition des points

Synthèse	16 points
Traduction ou transposition	4 points

SUJET 1

Thématique : « Permanence et modernité »

Axe d'étude : « De Pyrène aux Pyrénées : frontière, refuge ou couloir ? »

Première partie : synthèse en langue catalane (16 points)

Vous élaborerez, en catalan, une synthèse du dossier documentaire ci-après, en 500 mots environ.

Vous pouvez organiser votre propos comme vous le souhaitez ou vous appuyer sur les trois temps suggérés ci-dessous.

En quina mesura aquest dossier il·lustra l'evolució en el temps dels territoris pirinencs?

Mostreu com els documents revelen les relacions entre vida rural i vida urbana.

Penseu que les relacions transfrontereres poden ajudar al desenvolupament econòmic i cultural del Pirineu català i dels territoris pirinencs en general?

Deuxième partie : traduction en français (4 points)

Havia sentit a parlar de Barcelona, del mar, fins i tot de Madrid, del rei. Tot plegat em semblava un conte de la vora del foc, com els que explicava el pare. Em creia que tot allò de debò no existia i que era una enganyifa [...]. Per això, potser, quan veia lluir els ulls del Jaume parlant- me de coses de fora, el món se'm bellugava a sota els peus, perdia el nord i, en lloc de guiar els animals, sentia com eren ells que em menaven a mi cap a casa. El Jaume i jo aleshores érem diferents com la nit i el dia.

DOCUMENT 1

La narradora fa referència a la seva joventut, als anys 1920, a la comarca del Pallars Jussà

Havíem sortit junts, el Jaume i jo, a recollir els animals cap a la banda de Sant Damià. Feia un dia lluent i tot semblava existir dins un mirall immens. El vent era fresquet, [...] s'albirava encara la neu a la punta de les muntanyes, tot i que l'herba nova verdejava feia dies. Els bedolls¹ estiraven els braços al cel amb tota l'esperança d'un fullatge tendre. Havíem de tornar lleu perquè jo havia de fer tota sola de mestressa. Les nenes eren a l'hort amb l'oncle mentre nosaltres tornàvem vedells i vaques cap a casa.

Aquella caminada, l'un al costat de l'altre ens va valer per parlar [...]. A la nit cauria esgotada, però ara m'enardia ajuntar un pas amb l'altre i saltar d'un roc al de més enllà, travessar el rierol i esquivar l'ortiga. Les vaques seguien sense cap resistència, només calia distreure-les d'aquelles branques que provaven de brostar i encaminar-les de nou. No calia patir pels escurçons², encara feia massa fresca.

Vam passar d'enraronar de les nenes a tot en general. El Jaume em va dir que hagués pagat molt per poder anar a Barcelona com la tia, que el preocupava el futur del país, la justícia. Va dir que estàvem abandonats a muntanya, que ningú no es recordava dels fills de la terra que vivien tan lluny d'allí on es decidien les coses.

Quan entràvem en aquells viarany³ sempre em passava igual. Una boira espessa avançava cap al meu cervell i d'allí passava al cor. Me'l deixava gelat i a les fosques. Jo estava feta a conèixer el que veia, a parlar del que sentia. Jo no sabia res que fos lluny de Pallarès o de Montsent o de l'Ermita. Havia sentit a parlar de Barcelona, del mar, fins i tot de Madrid, del rei. Tot plegat em semblava un conte de la vora del foc, com els que explicava el pare. Em creia que tot allò de debò no existia i que era una enganyifa com que la Soledat de l'Estevet tingués dret al tron d'Anglaterra. Per això, potser, quan veia lluir els ulls del Jaume parlant-me de coses de fora, el món se'm bellugava a sota els peus, perdia el nord i, en lloc de guiar els animals, sentia com eren ells que em menaven a mi cap a casa. El Jaume i jo aleshores érem diferents com la nit i el dia, i aquesta diferència em feia tremir⁴ més que la separació de quan ell marxava tota la setmana per treballar a fora.

Maria Barbal, *Pedra de tartera*, 1985.

1. Bedoll: *bouleau (arbre)*.
2. Escurçó: *vipère*.
3. Viarany: camí estret.
4. Tremir: tremolar.

DOCUMENT 2

Llívia

Geogràficament francesa, administrativament espanyola, de tota manera catalana i encara més cerdana, Llívia suporta sense problema i sense complexos aquest particularitat de municipi espanyol que no es troba a Espanya.

5 Al marge de «les fronteres inversemblants», i de totes les conseqüències que se'n desprenen, els 800 habitants¹ d'aquest enclavament de 12,8 quilòmetres quadrats viuen en perfecta harmonia amb els seus veïns, els quals són igualment catalans i cerdans, però francesos. L'harmonia no s'aplica mai als negocis, i Llívia ha sabut històricament treure partit de la seva particularitat. «No és veritat que Llívia hagi viscut del contraban —replica el rector del poble, mossèn Cels Duran—. El comerç..., això ja és una altra cosa. El govern francès ha acordat una certa tolerància per tal que els nostres veïns francesos vinguin aquí a fer les seves provisions de consum familiar. Diguem que Llívia ha viscut del comerç...»

10 Els carrers conserven un nombre sorprenentment elevat de botigues, molt per damunt de les necessitats internes de l'enclavament. La majoria d'aparadors exhibeixen luxuriant estocs d'ampolles de *pastís*... I si la diferència de preus de la majoria de productes ja no justifica l'allau de compradors francesos, el turisme ha vingut a suplir les fonts de recursos. Només queden un centenar de persones que visquin de l'explotació agrícola o ramadera². Però Llívia concentra durant els períodes de vacances de 3000 a 5000 estadants, majoritàriament barcelonins.

15 I al capdavant, què va fer Llívia per esdevenir aquesta rara territorial? Doncs simplement allotjar agradablement el rei Carles V una nit de 1528. Meravellat per la bellesa de l'indret i per l'acollida dels autòctons, va acordar generosament a aquest poblet la condició de «vila». En ser signat el Tractat dels Pirineus de 1659, va estipular-se que passarien a sobirania francesa 33 vilatges de Cerdanya, entre els quals s'hi hauria d'haver comptat lògicament Llívia. Però els negociadors espanyols van fer valdre que Llívia no era pas un vilatge, sinó una vila, 25 i per una vegada van guanyar.

Xavier Febrés, *El Prineu frontera i porta de Catalunya*, “Llívia, voltada de França per tots costats”, 1984.

1. 1417 habitants el 2019.

2. 22 explotacions agràries el 2020.

DOCUMENT 3

La Universitat d'Andorra va ser creada el 1988

Font: pàgina web de la Universitat d'Andorra

SUJET 2

Thématique : « Débats, conflits, défis »

Axe d'étude : « Défis sociétaux »

Première partie : synthèse en langue catalane (16 points)

Vous élaborerez, en catalan, une synthèse du dossier documentaire ci-après, en 500 mots environ.

Vous pouvez organiser votre propos comme vous le souhaitez ou vous appuyer sur les trois temps suggérés ci-dessous.

En quina mesura aquest dossier il·lustra la desigualtat de gènere? Mostreu com els documents proposen diferents formes de reivindicació.

Com ha contribuït la literatura a la reivindicació de la igualtat de gènere? Podeu fer referència a les obres catalanes estudiades a classe i a literatures en altres llengües.

Deuxième partie : traduction en français (4 points)

Quan es perpetua una imatge negativa o estereotipada de la dona, especialment en els mitjans de comunicació i en els canals d'informació i entreteniment informatitzats, a la publicitat i en el material educatiu, no s'està oferint una imatge exacta ni realista dels múltiples rols de les dones i dels homes, ni de les seves contribucions a un món canviant. Sense perdre la seva llibertat d'expressió i la seva qualitat de formadors, els mitjans de comunicació i la indústria de la cultura han de contribuir a canviar els estereotips sexistes existents a la percepció pública i a presentar una imatge objectiva dels homes i les dones.

DOCUMENT 1

8 de març¹

Amb totes dues mans
alçades a la lluna,
obrim una finestra
en aquest cel tancat.

5 Hereves de les dones
que cremaren ahir
farem una foguera
amb l'estrall i la por.
Hi acudirán les bruixes

10 de totes les edats.
Deixaran les escombres
per pastura del foc,
cossis² i draps de cuina
el sabó i el blauet³,

15 els pots i les cassoles
el fregall i els bolquers⁴.

Deixarem les escombres
per pastura del foc,
els pots i les cassoles,

20 el blauet i el sabó.

I la cendra que resti
no la canviarem
ni per l'or ni pel ferro
per ceptres ni punyals.

25 Sorgida de la flama
sols tindrem ja la vida
per arma i per escut
a totes dues mans.

El fum dibuixarà

30 l'inici de la història
com una heura⁵ de joia
entorn del nostre cos
i plourà i farà sol
i dansarem a l'aire

35 de les noves cançons
que la terra rebrà.
Vindicarem la nit
i la paraula DONA.
Llavors creixerà l'arbre

40 de l'alliberament.

Maria-Mercè Marçal, "8 de març", *Bruixa de dol*, Barcelona, 1979.

1. El Dia Internacional de les Dones o Dia de la Dona Treballadora se celebra el 8 de març.
2. Cossis: *bassines*.
3. Blauet: producte de color blau que es feia servir perquè la roba neta fos més blanca.
4. Bolquers: *couches pour bébé*.
5. Heura: *lierre*.

DOCUMENT 2

La imatge de la dona als mitjans de comunicació

Els mitjans de comunicació amb el llenguatge transmeten una imatge de la dona que, en la major part dels casos, és sexista perquè la presenta amb una sèrie de qualitats que li han estat imposades culturalment i que s'intenten perpetuar. Aquesta imatge provoca discriminació de la dona per una qüestió de sexe.

5 Des de la televisió es crea la imatge de la dona a partir dels continguts dels programes, les franges horàries en què s'emeten, la publicitat i els telediaris. Els horaris i el tipus de programació estan molt estudiats en funció de les suposades audiències. Així, a les hores en què la representació dels televidents és quasi en la seva totalitat femenina, s'opta per programes femenins.

10 Però, aquesta repartició d'horaris i de tipologia de programes també és sexista. Per exemple, al matí, a primera hora, notícies i taules de debat d'actualitat política; a mig matí comencen magazins on trobam una mica d'humor fàcil, premsa rosa, telerealtat, consells de bellesa, un poc d'actualitat i receptes de cuina. A l'hora de dinar, més notícies. La programació de l'horabaixa, després del telediari, telesèrie; i tornam a repetir amb els
15 programes de telerealtat fins més o manco les 7 de l'horabaixa, un programa més cultural i notícies. Després de les notícies, telesèries i quan acaben, magazins d'humor i actualitat.

En la programació es diferencia quins programes són per a homes i quins són per a dones. Així mateix, aquesta programació torna a perpetuar aquests valors que culturalment van relacionats amb les dones com són: dona cuidadora, que carrega amb les tasques
20 domèstiques, sigui o no mestressa de casa, xafardera, i molt preocupada pel seu aspecte físic, ja que aquest serà el que faci que tengui èxit o no entre els homes i pugui complir així la seva tasca reproductora.

La programació està estudiada i enfocada, depenent de la franja horària, a un sexe o a un altre. Si és això el que s'ofereix a les dones que es queden a casa i que es passen
25 quasi tot el matí amb el televisor engegat, és això el que els acabarà agradant i que assumiran com a natural.

En definitiva, es tracta d'un tipus de manipulació televisiva que es dona avui on les persones receptores no són autònomes en la construcció dels sentits d'un missatge, en l'elecció dels seus gusts, idees... Tot està restringit pels continguts i les versions
30 massmediàtiques de la cultura. Els mitjans de comunicació constitueixen avui en dia un eix fonamental en la transmissió de valors i models. I moltes vegades s'anteposa a la funció de formar, informar i entretenir, la d'aconseguir una major audiència, no descartant cap mètode per tal d'assolir aquest objectiu. De fet són pocs els mitjans de comunicació que transmeten valors positius.

35 Per assolir la igualtat entre homes i dones és fonamental eliminar els prejudicis culturals existents i els estereotips tradicionals. Quan es perpetua una imatge negativa o estereotipada de la dona, especialment en els mitjans de comunicació i en els canals d'informació i entreteniment informatitzats, a la publicitat i en el material educatiu, no s'està oferint una imatge exacta ni realista dels múltiples rols de les dones i dels homes, ni de les seves
40 contribucions a un món canviant. Sense perdre la seva llibertat d'expressió i la seva qualitat de formadors, els mitjans de comunicació i la indústria de la cultura han de contribuir a canviar els estereotips sexistes existents a la percepció pública i a presentar una imatge objectiva dels homes i les dones.

Llenguatge per la igualtat als mitjans de comunicació, Institut Balear de la dona, Palma de Mallorca, 2003.

DOCUMENT 3

Cartell de la campanya “A la feina, iguals”

“A la feina, iguals”, Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya, 2007.